

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XII. Idem a Cistren. Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

3. c. *Ecclesiam*.] Id est beneficium, ut in cap. final. de magistr. Quare in Concilio Mogunt, sub Arnulpho, cap. 5. & sub Rabano cap. 12. acquirere Ecclesiam, & beneficium idem sunt: & in Concil. Turon. sub Carolo, cap. 15. & c. presbyter 1. q.
4. d. *Quoddam negotium*.] Et ita pro obsequio temporali promissum fuit beneficium, & per consequens simonia commissã; quia non minus obsequium temporale improbat in traditione rei spiritualis, quam pretium, Binsfeldius in presentibus quest. 4. Gibalinus de simonia, quest. 16. consecr. 13. per totum.

- e. *Militis*.] Quem prius nobilem dixerat, non quia de sui natura miles nobilis sit, sed quia miles, de quo in presentibus, sanguine nobilis erat, ut docuit Carballo in cap. Raynuncius, part. 1. num. 336. de restam.
- f. *Promovere*.] Clericus etsi non possit esse procurator laici, potest tamen ejus negotia promovere, & curare, c. per venerabilem, qui filii sine legitimi: notavi in c. 2. ne clerici, vel monachi.
- g. *Silentium imposuimus*.] Quia ipse R. petebat à milite presentari ad illam Ecclesiam virtute predictæ conventionis.
- 5.
- 6.
- 7.

CAPUT XII.

Idem a Cistren. Episcopo.

Insinuatum est auribus nostris, quod dum Episcopatus tibi commissus vacaret, in Ecclesiis ejus plurimi sunt Clerici b constituti, qui per simoniam dicuntur habere ingressum, & inde infamia respargi. Unde quoniam indignum est, ut in tali crimine, vel tam turpi suspicione remaneant. f. r. per A. f. p. m. quat. si qui fuerint in predictis Clericis, quos publicum sit, & c. notorium simoniacè intrasse, eos ab Ecclesiis taliter acquisitis ap. cess, amoveas: illis autem, quorum crimen non est publicum, & notorium, si publicã infamia laborant cum quinta manu, vel sexta sui Ordinis, infra quadraginta dies post harum susceptionem litterarum, purgationem indicas, in qua si defecerint, beneficiis Ecclesiarum sibi commissarum perpetuo prives, provisorius attentis, ut tales personas ad eorum purgationem recipias, de quibus verisimile sit, quod non debeant aliquis obtentu dejerare.

NOTÆ.

- a. *Cistrensi*.] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 12. & post Concil. Later part. 2. c. 15. De Cistrensi, seu Cicestrensi diocesi Angliæ egi in c. 14. de offic. deleg. b. *Institui*.] Per Capitulum, juxta distinctionem adductam in cap. illa, ne Sede vacante. c. *Notorium*.] Quid dicatur notorium, & de ejus effectibus, egi in c. evidentia, de accusat.

COMMENTARIUM.

I. Ex hoc textu sequens deducitur communiter assertio: *Obtinens beneficium simoniacè, pretio interveniente, ab eo removeri debet.* Proinde eam textus in c. 1. 2. 3. & 5. c. si quis objecerit, c. Salvator, c. ex multis, c. fin. 1. q. 1. c. 1. 2. & 3. c. dilectissimi 8 q. 1. c. non satis, c. cum Ecclesia, c. tua, cap. lacobus, hoc tit. c. 2. de confessis, cap. 22 & 59. de elect. extravag. 2. hoc tit. inter communes. Concil. Rhemenf. c. 21. *Quicumque Presbyter per pretium, gradum, & Ecclesiam acquisierit, deponatur.* Turonense sub Carolo, can. 15. *Quicumque Presbyter per pretium Ecclesiam fuerit adeptus, omnimodis deponatur.* Plura Ecclesiæ decreta referunt, Anton. August. lib. 6. epit. tit. 47. & 48. Theoph. tom. 12. tract. mala è bonis, lib. 2. sect. 1. c. 2. Triden. sess. 24. de refor. c. 15. Illustrant ultra congestos in presentibus à Barbosa Binsfeldius hic, Suarez tom. 1. de relig. lib. 4. de simon. c. 19. Loth. de re benef. lib. 3. c. 29. Valentis eod. tract. lib. 2. tit. 1. Petrus Gregor. eod. tract. c. 26. Azaio in 99. moral. disp. 4. part. 1. Scottia in select. Pontificum consil. epit. 51. theoremate 86. Borell. in summ. decif. tit. 20. num. 31. Raphael à Torre ad D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 6. disp. 5. Tamburin. de jure Abbat. disp. 10. q. 1. & 2. Baronius anno 44. n. 88. & anno D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

52. num. 16. Duaren. lib. 6. de sacris Eccles. c. 2. & 3. I. Dartis de benef. sect. 5. cap. 2.

Sed pro dubitandi ratione in presentem assertionem ita insurgo. Per beneficium ecclesiasticum quis consequitur jus ad fructus temporales: sed quoties res, quæ venditur, aliquid temporale habet, etsi spiritualibus sit annexa, non committitur simonia, ut contingit in vasibus sacris, quæ absque ulla labe simoniæ venduntur, ut probat Gibalinus de simonia, quest. 12. consecr. 3. Igitur etsi detur pretium pro beneficio ecclesiastico, simonia non committitur. Augetur primò hæc dubitandi ratio ex c. per laicos 16. q. 7. ubi tantum prohibetur, ne clerici à laicis pretio beneficia accipiant: ergo ab Episcopis, vel aliis ecclesiasticis collatoribus id prohibitum non est. Secundò argumentor ita: Licet præstatur obsequium temporale pro beneficio ecclesiastico consequendo, ut contingit fervientibus in Ecclesia nullo alio pretio, quam ob spem consequendi beneficium, qui licet illud possident, c. consuluit, 74. dist. c. in singulis, 77. dist. & in specie textus in cap. de Syracusana, 28. dist. ubi conventio inita fuit in electione Syracusani Episcopi, ut non prius eligeretur, quam juramento promitteret se ferventurum omnia bona ipsius Ecclesiæ, quod est obsequium temporale. Idem contingit passim in præbendis, & beneficiis, quæ conferuntur cum onere docendi Grammaticam, aut mendendi infirmos, quæ sunt obsequia temporalia, & pretio æstimabilia. ergò non rectè in presentibus textu, & antecedenti docetur, præstantem pretium, vel obsequium temporale pro beneficiis ecclesiasticis assequendis, ab eis esse amovendum.

Quà dubitandi ratione non obstante, vera est præsentis assertio, pro cuius expositione sciendum est, quod cum beneficium sit jus percipiendi fructus pro ministerio ecclesiastico, committitur in ejus colla-

H 2 colla-

beneficiū
commis-
sa.

collatione simonia, si pretium, seu munus à manu, vel à lingua pro ea praestetur, ut fuse docent Lotharius, Gibalinus, & Valensius *supra*: quae simonia tripliciter contingit, & consideratur, videlicet realis, conventionalis, & mentalis. D. Ioannes Vela *de delictis cap. 32. vers. Est autem*. Tiberius Decianus *lib. 5. tract. crim. c. 82.* Reals est cum traditio intercessit ex utraque parte, saltem quoad partem promissorum. Conventionalis est, quae tantum in conventionem deducta fuit, aut quae propter conventionem committitur, de qua egi *in cap. 4. de pactis*. Mentalis est, quae tantum mente concipitur, ut cum quis aliquid spirituale, vel illi annexum animo recipiendi aliquid temporale, vel econtra dat, de qua agemus *in c. fin. hoc tit.* Unde in presenti tantum est agendum de simonia reali circa beneficia commissa, & ejus poenis; & certum est, eam committi, quando praestatur pro beneficio ecclesiastico pretium, seu munus à manu, vel à lingua, *c. Salvator 1. q. 3. latè explicant Lotharius, & Gibalinus supra*, fuse prosequitur modos, quibus simonia committitur in beneficiis, Theophilus *tom. 12. tract. mala è bonis, c. lib. 2. sect. 1. cap. 2.* & qui beneficium mediante hac simonia acquirit, ipso jure majori excommunicatione ligatur, extravag. *Execrabile, de simonia*: quam poenam latè explicant Hallierius *de sacris elect. sect. 7. c. 7. art. 2.* Gibalinus *de simonia. q. 25. per totam*, & insuper provisio, seu collatio ipsius beneficii nulla est, *c. ea quae, cum aliis, 1. q. 5. c. cum Clericis de pact. dist. extrav. cum detestabile*; etiam si ab aliis fuerit commissa simonia sciente, & non contradicente proviso, *c. novis, c. sicut jus, hoc tit.* immò et si ipso ignorante, ut docuerunt Abbas *in c. penult. de elect.* Lessius *de iustitia lib. 2. c. 35. n. 42.* & patet *ex c. insinuatione, c. nobis, ibi. penitus reprobanda, hoc tit.* nam dictio *penitus*, significat nullitatem ipso jure: & ex dicta extravaganti *Cum detestabile*, ubi statuitur absque dispensatione non posse illi pro ea vice beneficium conferri, idque in poenam eorum, qui simoniace illum promovere voluerunt, *d. c. nobis, c. sicut, hoc tit.* ubi dicemus. Si autem adversarius occultè per fraudem pecuniam dederit eo animo, ut talis collatio beneficii nulla sit, subsistit, & valet, *d. c. nobis, c. sicut*: vel si eo expressè contradicente, alius pro eo pecunià det, *d. c. sicut*, nisi postea consentiat approbando factum dantis, ut ex D. Thoma, Panormit. & Navarro probat Scortia *in select. Pontif. Constit. epitome 32. theorema. 86.* Quod si non consentiat approbando factum, sed tantum solvat, quod ejus gratià amicus dedit, ne illius causà damnum sentiat, non peccat, quia solvere ex gratitudine, ne amicus gravetur, non est approbare ejus factum, nec per se malum, ut resolvit Scortia *ubi supra*: obligantem autem se pacto aliquid temporale pro spirituali conferre ex gratitudine, & pretium dantem alicui, ut ipse intercedat apud tertium, qui intercedat pro beneficio sibi conferendo, simoniam committere resolvit P. Mendo *in statera, dissert. 1. quest. 22. c. 23.*

4. Illud valdè difficile est, an post dictam extravagantem, non solum privetur simoniaco beneficiis, in quibus simoniam admisit, verum & aliis jam obtentis. Et ipso jure, absque ulla judicis sententia, beneficiis etiam obtentis eum privari docuerunt Bernardus, Diaz *in praxi. c. 91.* Duarenus *de sacris Eccles. ministr. lib. 8. cap. 6.* Garcia *de benef. p. 8. cap. 1. n. 40.* plures referens Dianus *p. 4. tract. 4. resol. 157.* Bassus *in floribus, verbo Simonia 7. num. 633.* Sed meritò contrariam sententiam ut veniorem

docuerunt P. Suarez *d. lib. 4. de simon. c. 58.* Bonacinus *de simon. disp. 1. q. 7. punct. 2. difficult. 1.* Lotharius *lib. 3. de re benef. qu. 29. num. 161.* Candidus *tom. 2. disput. moral. disput. 18. art. 4. dub. 4.* Gibalinus *de simon. q. 25. n. 3.* & probatur ex vulgari principio, quo docetur, neminem re sua privari ante judicis sententiam, etiam si lex ipso jure poenam privationis imponat, dummodo speciale decretum irritans non habeat: quod probant Alexander *in l. si quis major, C. de transact. Myliger centur 6. observat. 77.* Gaillius *lib. 2. observ. 51. num. 6.* Quare cum privato beneficii antea obtenti contra simoniacum non contineat decretum irritans, ideò non contingit ipso jure: ex quo principio provenit, suspensionis, & depositionis poenas in dicta extravaganti statutas, non irrogari ipso jure ante judicis sententiam, ut docuerunt Suarez *d. lib. 4. c. 56. n. 19.* Indeq; quia specialiter in Concilio Lateranensi celebrato sub Leone X. *sess. 15.* cavetur, ut Cardinales simoniaci in electione Summi Pontificis beneficiis priventur, ibi: *eo ipso absque alia declaratione privatus existat*, ipso jure absque ulla judicis sententia beneficiis priventur, ut docent Lessius *de justit. lib. 2. c. 35. dub. 5.* Scortia *in select. epist. Pontif. epitom. 50. theorema. 135.* Idem de examinationibus simoniacis cavetur in Concilio Trid. *sess. 24. c. 18.* & docuerunt Suarez *dist. lib. 5. c. 9. n. 17.* Garcia *de benef. p. 9. cap. 2. num. 368.*

Non minus controversum est apud Doctores, an nova Constitutio Pauli II. in dicta extravagante procedat in quacunq; simonia, tam reali, quam conventionali; an verò in reali tantum. Et solum in simonia reali locum habere, constat in illis verbis ipsius extravag. *ibi. dando, vel recipiendo*; praecipue cum in poenis benignior sit interpretatio facienda, *l. interpretari ff. de poenis. l. cum quidam, ff. de liber. et posth.* Deinde quia in dubio verba accipi debent cum effectu, *c. relatum, de Cleric. non resid.* Facit etiam, quia minus peccare videtur promittens, quam dans, cum facilius promittatur quam donetur, *l. Titia 134. ff. de P. O. l. sciendum 19. ff. de adilit. edit.* Et ideò minus puniendus videbatur, *ex l. sancimus, C. de poenis.* Tandem facit Curia Romana stilus, qui vel facit, *c. quam gravi, de crimine falsi, c. ex litteris, de constit.* iuxta quem tantum simoniaco realis privatur beneficiis jam obtentis, ut testantur sententiam hanc docentes Navar. *ad hunc tit. consil. 31. c. seq. Zerola in praxi. p. 1. verbo simonia. §. 9.* Valensius *de benef. lib. 2. tit. 1. n. 19.* Gibalinus *de simon. q. 24. n. 1.* Verum contraria sententia suadet ex sequentibus principiis. Primò quia Paulus *in d. extravag.* statuit, poenas generaliter contra simoniacos, ut constat ex ejus principio, ex quo ratio finalis colligitur, *l. final. ff. de hered. instituent. l. 2. ff. ad Maced. l. Titia 134. §. 1. ff. de P. O.* Illustrat D. Josephus, de Retes *l. 7. opuscul. c. 4.* Sed per promissionem pretii, non minus quam per dationem, simonia committitur, argumento legis *c. generaliter, §. 1. ff. de calumn.* quia promissio & datio parificantur, *l. fin. C. ad l. Falcid.* & in terminis probant textus *in c. super hoc, de renunc. c. 2. confes. c. nobis, hoc tit.* Secundò quia jure communi contra omnes simoniacos, live reales, five conventionales, procedebatur ad privationem beneficiorum per sententiam, *d. cap. 2. de confes. c. cap. per inquisitionem, de elect. cap. insinuante, hoc tit.* Sed omnes poenae jure communi statuta innovatae sunt per dictam extravagantem. Igitur cum Paulus in ea non distinguat inter realem, & conventionalem simoniacum, de utroque accipiendus est argumentum legis

5. Dista
Extra-
vaganti
an pro-
cedat in
quatuor
que si-
monia.

legis i. §. generaliter, ff. de legat. prestand. Tertio quia collatio beneficii per simoniam facta non potest esse in pendentibus, cum sit actus legitimus; sed statim debet subsistere, aut infirmari, ex l. actus, ff. de R. l. cap. 2. de elect. in 6. Penderet autem collatio pure facta cum pacto recipiendi pretium; nam si pecunia solvatur, postea collatio erit nulla, & collator excommunicatus manebit; si vero non solvatur, valida erit, nec manebit collator excommunicatus. Deinde quia emptio, & venditio contrahitur, etsi pretium promissum sit, non verò solutum, princip. Instit. de exemption. & vendit. & per consequens simonia committitur tantum per promissionem pretii, ut expressè docetur in c. ea que 1. q. & hanc opinionem sequuntur Cajetanus in summa, verbo Simonia, Sotus lib. 9. de just. quest. 8. art. 1. Navarra de restit. lib. 2. cap. 2. num. 42. Palacios de contract. lib. 2. cap. 7. pag. 243. Aragon. 2. 2. quest. 100. art. 6. Rebuffus in praxi, tit. de simon. 2. part. cap. 10. num. 35. & 4. part. cap. 11. num. 32. In quo Interpretum dissidio credo discrimen esse constituendum inter pœnas statutas in dicta extravaganti, ita ut quoad nullitatem collationis beneficii per simoniam factæ sufficiat simonia merè conventionalis, nec desideretur realis ex altera parte, saltem impleta; quoad excommunicationem verò incurendam Sedi Apostolica reservatam desideretur omnino simonia realis, juxta Curia Romanæ stilum, de quo testatur Casladorus decis. 5. de constit. Gomez in regula de triennali, quest. 12. Scortia de epist. 32. theorem 85. & ita quoad nullitatem collationis, & obligationem dimittendi beneficium per simoniam adeptum, & restituendi pretium, nulla datur differentia inter simoniacos reales, & conventionales, ut facile deducitur ex constitutione Pij IV. relata à Redoano de simon. 4. part. c. 9. num. 8. & ex constitutione Pii V. relata à Flaminio lib. 4. de resign. quest. 2. numer. 11. juxta quam distinctionem facile conciliantur, & explicantur fundamenta utriusque sententiæ supra adducta.

6
AMPLIATUR PRÆSENS ASSERTIO.

Adeo autem verum est, collationem factam per simoniam, nullam esse, ut possessorialis beneficii etiam per vim spoliatus minimè restituatur; quia ad illud nullum jus acquisivit, cum nec habeat titulum saltem coloratum, qui desideratur ad restitutionem in beneficiis, juxta regulam capituli, 1. de eo qui mittitur: & notatur in cap. in litteris, de restit. spol. docuerunt Flaminio de resign. lib. 3. 4. quest. 2. num. 20. Casladorus decis. 1. de simonia. Nec etiam defenditur regula de triennali possessore, cum in eadem expressè exceptus sit, illis verbis, absque simoniaco ingressu, cum adductis ibi à Gomezio q. 12. Rebut. in praxi, tit. de pacif. possess. num. 198. nisi eo ignorante simonia ab alio commissa sit, quia tunc licet teneatur dimittere beneficium, c. penult. de elect. c. nobis, hoc tit. ul. tamen interim habet titulum coloratum, ideo spoliatus restituitur, & gaudet beneficio regula de triennali, ut resolvunt Flaminio de confident. benefic. quest. 21. num. 37. Redoanus de simonia, part. 4. cap. 12. Ampliatur etiam præsens assertio, ut simoniacus non solum teneatur dimittere beneficium per simoniam acquisitum, verum etiam ad restitutionem omnium fructuum, ut docuerunt D. Thomas 2. 2. qu. 100. art. 6. ad 3. Covarr. Sotus, & Sylvester relati à Guierrez lib. 2. canonic. cap. 23. num. 12. Nec solum fructus stantes, verum & consumptos restituere tenetur, immodò & eos, qui percipi potuerunt à quolibet possessore: nam cum prædonis loco habeatur,

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V.

cap. ordinationes 1. quest. 1. semper dicitur esse in mora & ad omnia damna tenetur, l. 1. Cod. de his, qua vi, i. final. C. de condit. furtivo l. subrepto, Cod. de furtis, tanquam violentus in valor, cap. gravis, de restit. spol. cap. si res 14. quest. 6. & cum à principio nullum titulum adquisierit, tenetur ad omnes fructus & ad omne lucrum perceptum, & percipiendum, l. si navis 62. §. generaliter, ff. de R. V. l. sed & partus, ff. quod metus causa, l. quemadmodum, Cod. de agricolis, lib. 12. probant latè Hostiensis in summa hujus tituli, num. 6. Redoanus de simon. 4. part. num. 42. Tiberius Decianus Tract. crimin. lib. 5. c. 87. num. 5. ille verò qui per simoniam ab alio commissam beneficium obtinuit, illud cum suis fructibus à tempore sententiæ perceptis restituere tenetur, cap. de regularibus, cap. ex insinuatione, c. nobis, hoc tit. perceptos verò ante sententiam restituere tenetur, si extent, consumptos minimè, quia bonæ fidei possessor extantes tantum fructus restituit, l. certum, ff. de R. V. Teneatur etiam simoniacus beneficium dimittere, & fructus restituere in foro conscientia, ante illam judicis condemnationem, quia licet pœna ipso jure imposita pro aliquo delicto non debeat in foro conscientia ante judicis declarationem, ex Glossa communiter recepta in cap. fraternitas, 12. quest. 2. Cenedo ad Decretum, collect. 2. num. 3. Morla in empor. tit. 1. q. 2. tamen ubi à principio impeditur prima domini, vel tituli translatio, ut in præsentis casu, non est necessaria judicis declaratio, quia non est propriè pœna, sed effectus injustæ acquisitionis. Aragon. in 2. 2. quest. 110. ar. 6. Hi tamen fructus restitui debent futuro successori, ad quem fructus vacantis beneficii spectant, cap. cum vos, de offic. Ordin. cap. præsentis, eod. tit. in 6. cap. quia sape, de electione, eod. lib. ideo si simoniaco Summus Pontifex conferat idem beneficium, poterit retinere eosdem fructus, quia sibi tanquam novo successori debentur, ut probat Navarra ad hunc titul. consil. 34. num. 5. & consil. 70. num. 5.

7.
TRADITUR RATIO DEDUCENDI.

Ratio cur tot Ecclesiæ canonibus damnata sit collatio beneficiorum, pretio accedente, ex eo provenit; nam cum per beneficium ecclesiasticum concedatur jus percipiendi fructus propter ministerium spirituale, & ita res Ecclesiastica sit, non potest vendi absque labe simoniæ, aut distrahi pretio accedente. Accedit, nam ad beneficia ecclesiastica illi admittendi sunt, qui litteris, & virtutibus pollent, c. grave, de præbend. sed si propter pretium beneficia conferantur, indigni, & quibus merita non suffragantur, tantum ad ea admitterentur, ut docet D. Gregorius lib. 7. epist. 110. agens de beneficio obtento per simoniam, ibi: Quid per hoc aliud agitur, nisi ut nulla de actu probatio, nulla sit debita discussio; sed ille solummodo dignus, qui pretium suffecerit, estimaretur. Unde in omnibus benè concordatis Republicis improbatum fuit præcipuè, officia publica pretio acquiri. Plato lib. 8. de Republic. ajebat, absurdam esse Reipublicæ constitutionem, in qua principatus venduntur. Valerius Maximus lib. 4. de paupertate, ajebat, nihil eorum, quæ virtuti debentur, emere pecuniâ licere. Aristot. lib. 2. Polit. c. 9. ibi: Turpe est ministeria publica venalia facere. Et de Nerone refert Tacitus lib. 13. annal. quod cum optimæ spei juvenis esset, curiam ingressus egregia multa facturum se esse promisit, & inter alia nihil in penatibus suis venale, aut ambitiosum esse permitturum. Nam si similia officia venalia fiant, ingentia mala Reipublicæ sequuntur, D. Chryostomus in epist. Pauli ad Ephes. cap. 6.

H 3

ibi;

ibi: dignitates factæ sunt venales, mille hinc mala nascuntur. Eleganter Lampridius in vita Alex. Severi, ibi: Honores juris, gladiique nunquam vendi passus est, dicens: Necesse est, ut qui emit, vendat. Ego non patior mercatores potestatum, quod si patiar, damnare non possem. Erubescio enim punire eum hominem, qui emit & vendit. Venustè Seneca de beneficiis cap. 9. Provincias spoliar, & numerarium tribunal, audita utrimque licitatione, alteri addici, non mirum, quando qua emeris, vendere gentium jus est. Senecam imitatus est Salvianus l. 4. de gubernat. Dei. Quid enim omnium aliud dignitas sublimium, quam proscriptio civitatum. Ad hoc enim honor à paucis emittitur, ut cunctorum vastatione solvatur. Quo quid esse indignius, quid iniquius potest? Reddunt miseri dignitatum pretia, quas non emunt. Commercium nesciunt, & solutionem sciunt. Præcipue enim virtus, & scientia negliguntur. D. Gregor. lib. 7. epist. 114. ibi: Vbi non merita, sed pecunia suffragantur, velat ut nihil sibi gratias, nihil sibi defendat industria; sed totum auri prophanus amor obtineat. Et licet ipse qui pretio beneficium, aut officium obtinuit, bonis moribus præditus sit; tamen semper pernitiosa res est. Leo Magnus epist. 87. ibi: Principatus, quem aut seditio extorsit, aut ambitus occupavit, etiam si moribus, atque actibus non offendat, ipsius tamen initio sui est pernitiosus exemplo. & difficile est, ut bono peragatur exitu, qua malo sunt inchoata a principio. Latè illustrant Solorzanus de jure Indiarum to. 2. lib. 5. c. 5. n. 101. Oñaldus ad Donel. lib. 17. c. 7. Petrus Gregorius de Republic. libr. 4. capit. 5. numer. 27. & libr. 7. capit. 13. & libr. 13. capit. 16. Simanchas eod. tract. lib. 6. c. 16. & 17. Junius 99. Politicar. qu. 12. Bobadilla lib. 1. Polit. c. 14. n. 15. Fragosus de Regim. Christ. Reipub. part. 1. disp. 2. lib. 2. §. 2. Anonymus contra Machiavel. l. 1. fol. 17. Araujo in 99. moral. tit. de statu civili disp. 8. Merito ergo tot Ecclesiarum canonibus collatio beneficii pretio facta irritatur, & tam acerbis pœnis puniuntur, qui pretio, seu munere beneficium ecclesiasticum adepti fuerunt.

8.
DISSOL-
VITUR
DUBI-
TANDI
RATIO.

Nec obstat dubitandi ratio supra adducta; nam licet per beneficium ecclesiasticum adquiratur jus ad fructus temporales acquirendos, non potest hoc jus separari à ministerio spirituali, à quo nascitur, & propter quod confertur: quare in ejus venditione necessario committitur simonia; unde Pontifex, qui potest proventus ipsos, utpote eorum Dominus, ab officio spirituali separare, poterit ipsos sine beneficio retinere, aut cui voluerit, vendere, seu donare, ut probat Gibalinus de simonia qu. 20. consuet. 1. qui inde infert, in capellaniis, hospitalibus, pensionibus, quæ non habentur pro beneficiis ecclesiasticis, quia nec per institutionem conferuntur, nec pro ministerio ecclesiastico dantur, simoniam non committit; quod etiam docuerunt Castropalao in opere Moral. tract. 17. disp. 3. punct. 13. n. 14. Gonzalez ad regul. 8. Cancel. glossa 5. nu. 25. Idem resoluit Gibalinus de commendis Ordin. militar. quod & plurius relatis probat P. Mendo de ordinibus militaris disput. 1. num. 233. et si contrarium teneat Araujo in 99. moral. tract. 1. qu. 7. num. 30. Hoc etiam sensu vasa sacra vendi possunt absque labe simoniæ, quia non ita videtur conjungi sanctitas per consecrationem, ut separari nunquam possit, quia hæc omnia sunt antecesser connexa spiritualibus, & illæ connexiones non admittunt astimabilitatem, quam prius habebant, nec ex ipsorum venditione sequitur necessario simul vendi

consecrationem, aut aliquid sacrum, ut sacrum est reduplicativè, sicut contingit in his, quæ sunt, vel concomitanter, vel consequenter spiritualibus connexa. Nec obstat textus in dist. cap. per laicos; nam licet ibi specialiter prohibeatur recipi beneficium à laico, non ideo infertur, ab ecclesiasticis licere; sed quia in eo de laicis tantum agebatur, ideo nulla mentio fit collatoris ecclesiastici. Nec obstat augmentum deductum ex dist. cap. consuevit, cap. in singulis; nam discrimen constitutum est inter servitium temporale, & spirituale; nam ob servitium spirituale Ecclesiarum impensum à clericis minoribus licite illis beneficium ecclesiasticum conceditur, dist. cap. consuevit, cap. in singulis; ob servitium temporale Episcopo collatori, vel alii simili impensum, non ita beneficium ecclesiasticum conceditur, cap. sunt qui 8. quest. 1. Qua distinctione accipiendi sunt textus in c. quid proderit, cap. bene 61. distinct. cap. si officia, c. hoc ad nos 69. dist. Nec obstat augmentum deductum ex dist. cap. de Syracusana, cui obstat videtur textus in cap. talia 8. quest. 3. ubi asseritur simoniam committi exigendo ab electo talem cautionem de indemnitate rerum. Pro cuius difficultatis solutione discrimen constituendum est inter eam cautionem, ad quam præstandam tenetur eligendus; & inter illam, ad quam non tenetur. Primò namque casu etiam cum jurejurando præster cautionem illam, non committitur simonia, quia talis cautio annexa est ipsi electioni, & quoties actus per se bonus est, non efficitur malus ex modo efficiendi: at verò si cautio præstari solita non est, nec ipsi electioni annexa jam reperitur, præstari non potest pro beneficio assequendo, dist. cap. talia 8. quest. 1. quo modo etiam respondendum iis est, quæ expendebamus de beneficio alicui collato cum onere docendi Grammaticam, aut curandi infirmos: nam quoties tale obsequium temporale annexum est beneficio, non autem tempore collationis in pactiōnem deductum, nulla committitur simonia, quia tale onus, etsi temporale, annexum est beneficio: at verò si non est annexum, sed tempore electionis pactum initum est ut accipiat beneficium, & teneatur Grammaticam docere, aut curare infirmos, simonia committitur, ut docent Victoria in relect. de simon. n. 6. Gibalinus eod. 17. quest. 16. consecr. 13.

Sed supra traditis obstat textus in cap. ad audiendam, el. 2. de rescriptis, in illis verbis: Litteras venditas; ubi cum proponeretur Honorio III. Petrum litteras impetrasse ad præbendam in Ecclesia Bituricensi assequendam, & eas vendidisse pro pensione, ac demum ad Sedem Apostolicam accederet, ut novum rescriptum impetraret, non factâ mentione prioris pro alia præbenda in alia Ecclesia obtinenda, Pontifex improbat tale factum; non quia vendidit litteras pro pensione, sed potius quia mentionem non fecit prioris rescripti: igitur quia licitum est vendere beneficium, seu jus ad illud assequendum. Pro cuius expositione dicendum est cum Panormitano ibi, quem sequitur Gibalinus de simonia quest. 14. consuet. 7. primò non constituisse Pontifici, quomodo fuisset illa pensio imposta, an ex pacto renunciandi litteris Apostolicis, an verò gratuito ab Ecclesia, & Episcopo post renunciationem litterarum. Secundò satis improbare negotiationem illam Pontifex, dum eam venditionem litterarum dicit omnino improbandam; & sic parum interest, quod non expresse sit, simoniacam labem eo casu admittam esse.

CAPUT

9.
EXPO-
NITUR
CAP.
AD AUDI-
ENTIAM
DE RE-
SCRIPT.